

درس اول : هدف زندگی

- ❁ حق بودن آفرینش آسمان ها و زمین به معنای هدفدار بودن خلقت آنهاست .
- ❁ در جهان آفرینش هر موجودی براساس برنامه حساب شده‌ای به جهان گام نهاده است .
- ❁ در چگونگی رسیدن به هدف ، میان انسان و موجودات دیگر (حیوانات و گیاهان) تفاوت‌هایی وجود دارد .
- ❁ اولین تفاوت آن است که انسان خود باید هدف از خلقت خود را بشناسد و آن را انتخاب کند ، در حالی که گیاهان به طور طبیعی و حیوانات به صورت غریزی به سوی هدف خود حرکت می‌کنند .
- ❁ دومین تفاوت آن است که انسان برخلاف حیوانات و گیاهان که استعداد‌های محدود مادی دارند دارای مجموعه‌ای فراوان از استعداد‌های مادی و معنوی است .
- ❁ سومین تفاوت آن است که انسان دارای روحیه‌ای بی‌نهایت طلب است . او به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد . در حالی که حیوانات و گیاهان هدف‌های محدودی دارند .
- ❁ منشاء اختلاف در هدف‌ها ، بینش و نگرش خاص انسان‌ها در رسیدن به هدف است . پس این اختلاف در هدف‌ها ریشه در نوع نگاه و اندیشه انسان دارد .
- ❁ برای اینکه بتوانیم با نگاهی درست هدف‌های خود را انتخاب کنیم نیازمند معیار و ملاک هستیم ، معیاری که بتوانیم به وسیله آن هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت طلب و استعداد‌های متنوع انسان را مشخص کنیم .
- ❁ هدف‌های زندگی به دو دسته اصلی (پایان‌ناپذیر) مثل خیرخواهی نسبت به دیگران و هدف‌های فرعی (پایان پذیر) مثل مال و ثروت تقسیم می‌شوند .
- ❁ هدف‌های اصلی و فرعی هر دو خوبند و برای زندگی انسان ضروری هستند .
- ❁ سرچشمه همه کمالات و زیبایی‌ها خداوند است که خالق همه کمالات و زیبایی‌هاست . پس مقصود و هدف نهایی ما خداوند است .
- ❁ برخی هدف‌های زندگی در بردارنده هدف‌های دیگر نیز هستند و رسیدن به آن‌ها برابر دستیابی به سایر اهداف نیز هست .
- ❁ به میزانی که هدف‌ها برتر و جامع‌تر باشند ، هدف‌های بیشتری را درون خود جای می‌دهند .
- ❁ با توجه به دو ویژگی « متنوع بودن استعداد‌های انسان و بی‌نهایت طلبی او » اگر هدفی را که انتخاب می‌کنیم بهتر بتواند پاسخگوی این دو ویژگی باشد آن هدف کامل‌تر است .
- ❁ اگر روح انسان بی‌نهایت طلب است و خوبی‌ها را به صورت بی‌پایان می‌خواهد؛ شایسته است تنها تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ مقصد نهایی او باشد .
- ❁ انسان‌ها به میزانی که زیبایی‌ها و خوبی‌ها را کسب کنند به خدا نزدیک‌تر می‌شوند .
- ❁ آدم‌های زیرک و هوشمند هدف‌های خود را به گونه‌ای انتخاب می‌کنند که با یک تیر چند نشان بزنند .
- ❁ افراد زیرک با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم از آنجا که تمام کارهای دنیایی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند سرای آخرت خود را آباد می‌کنند .
- ❁ رسیدن به برترین هدف ، به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی انسان است ، همت بزرگ و اراده محکم می‌طلبد .

الف) جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید :

- ۰/۵ ۱- آیه شریفه روبه‌رو را ترجمه کنید : ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا﴾
- ۰/۵ ۲- با توجه به فرمایش حضرت علی (ع) : « **مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ وَقَفَّ عَلَىٰ عُيُوبِهِ، وَ أَحَاطَ بِذُنُوبِهِ** » محاسبه نفس سبب چه چیزی می‌شود؟
- ۱ ۳- با توجه به آیه : ﴿ **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ** ﴾
الف) مخاطب آیه چه کسانی هستند؟
ب) مهم‌ترین ثمره روزه چیست؟

ب) درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید :

- ۲ ۴- حیوانات به صورت طبیعی به صورت غریزی به سوی هدف خود حرکت می‌کنند.
- ۵- براساس سخن امام کاظم (ع) مؤمن پس از مرگ برحسب فضیلت‌هایش به دیدار خانواده‌اش می‌آید.
- ۶- اگر کسی روزه است بعد از مسافرت کند روزه‌اش صحیح است.
- ۷- همه انسان‌ها به نیاز مقبولیت پاسخ یکسان نمی‌دهند.

پ) جملات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید :

- ۲ ۸- برای حرکت به سوی عبودیت ، سودمندترین دانش‌ها است.
- ۹- بالاترین نعمت بهشت می‌باشد.
- ۱۰- سرچشمه بسیاری از تصمیم‌ها و کارهای انسان است.
- ۱۱- چگونگی نوع پوشش تا حدود زیادی تابع ملت‌ها و اقوام است.

ت) گزینه درست را مشخص کنید :

- ۱ ۱۲- دلایلی که بر امکان معاد دلالت دارند.
- الف) زنده شدن مردگان - آفرینش نخستین انسان
ب) آفرینش نخستین انسان - گرایش به بقا و جاودانگی
- ۱۳- کدام جمله درباره مرحله اول قیامت درست است :
- الف) دل‌های گنه‌کاران سخت هراسان و چشم‌هایشان از ترس به زیرافکنده است.
- ب) صدای مهیب چنان ناگهانی رخ می‌دهد که همه را غافلگیر می‌کند.

۱- کسانی که می خورند اموال یتیمان را از روی ظلم جز این نیست که آتشی در شکم خود فرو می برند.

۲- آگاهی بر عیبها - تسلط بر گناهان

۳- الف) اهل ایمان (ب) تقوا

۴- نادرست ۵- درست ۶- درست ۷- نادرست

۸- خودشناسی ۹- رسیدن به مقام خشنودی خدا

۱۰- محبت و دوستی ۱۱- آداب و رسوم

۱۲- الف) ۱۳- ب)

۱۴- الف) عزم به معنای اراده و تصمیم بر انجام کاری است. آدمی با عزم خویش آنچه را که انتخاب کرده است عملی می سازد.

ب) توکل به خدا به معنای اعتماد به خداوند است یعنی انجام وظیفه خود در هر کار و سپردن نتیجه و محصول آن به خداوند است.

پ) به معنای حفاظت و نگهداری است، انسان با تقوا خود نگهدار است و خود را از گناه حفاظت می کند یعنی بر خودش مسلط است.

۱۵- آنان که فراوان به یاد مرگ اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می کنند.

۱۶- لازمه حکمت خدا این است که هیچ کاری از کارهای او عبث و بیهوده نباشد.

۱۷- زیرا اعمال آنان عین آن چیزی است که خدا به آنان دستور داده است از این رو هر چه عمل انسانها به راه و روش آنان نزدیک تر باشد ارزش افزون تری خواهد داشت.

۱۸- توکل کننده ای که اهل معرفت باشد می داند که انسان در راستای راهیابی به نیازها و خواسته هایش باید از ابزار و اسباب بهره جوید،

زیرا ابزار و اسباب بنا بر حکمت الهی قرار داده شده و بی توجهی به آنها بی توجهی به حکمت و علم الهی است.

۱۹- ناراحت کردن پدر و مادر - غیبت کردن و ...

۲۰- نزدیکی و تقرب به خداوند نزدیکی مکانی و ظاهری نیست چه بسا دو نفر در یک مکان در کنار هم باشند ولی هیچ نزدیکی به

هم احساس نکنند. در نزدیکی به خدا یک نزدیکی حقیقی است. همان طور که دوری از او هم بدترین نوع دوری است.

خدا سرچشمه زیباییها و خوبیهاست و انسانها به میزانی که زیباییها و خوبیها را کسب کنند به خدا نزدیک می شوند.

۲۱- اوقات خود را سه قسمت می کرد. قسمتی برای عبادت - قسمتی برای اهل خانه و قسمتی برای رسیدگی به کارهای شخصی ،

سپس آن قسمتی را که به خود اختصاص داده بود میان خود و مردم تقسیم می کرد و مردم را به حضور می پذیرفت و به

کارهایشان رسیدگی می کرد.

۲۲- لا اله الا الله که پایه و اساس بنای اسلام است مرکب از یک نه و یک آری است. نه به هر چه غیر خدایی است و آری به خدای یگانه

۲۳- زیرا خداوند زنان را بیش از مردان به نعمت زیبایی آراسته است. زن مظهر جمال و زیبایی است و این زیبایی هم درونی و هم ظاهری

است. احساسات لطیف زن که بیانگر زیباییهای درونی وی است با زیبایی ظاهر او عجین شده و برای حفظ همین نعمت است که

خداوند احکام ویژه ای را برای زن قرار داده است تا گوهر زیبای وجودش از نگاه ناهلان دور بماند و روح بلندش تحقیر نشود.

۲۴- لباسی بپوشند که وقار و احترام آنان حفظ شود و با ارزشهای اخلاقی جامعه هماهنگ باشد. بنابراین پوشیدن لباسی که آنان را نزد

مردم انگشت نما کند یا وسیله جلب زنان نامحرم قرار گیرد، حرام است.

الف) جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید :

- ۰/۵ ۱- آتش جهنم حاصل انسان‌ها است .
- ۰/۵ * ۲- هر چه میزان بزرگتر باشد ، نیاز شدیدتری به توکل به خدا وجود دارد .
- ۰/۵ ۳- « باید مسلمانان فضای سراسر عالم را از محبت و عشق نسبت به ذات حق و نفرت و بغض عملی نسبت به دشمنان خدا لبریز کنند . » این فرمایش امام خمینی (ره) به و که از مبانی دینداری است ارتباط دارد .
- ۰/۵ ۴- ادیان الهی پوشش را لازمه شمرده‌اند .

ب) گزینه درست را انتخاب کنید :

- ۰/۵ ۵- با توجه به سخن حضرت علی (ع) ، زیرک‌ترین انسان‌ها کسی است که از خود و برای بعد از مرگ حساب بکشد .
- الف) نیات خود ب) باطن خود پ) عمل خود ت) اوقات خود
- ۰/۵ ۶- برنامه تمام پیامبران الهی چه بود :
- الف) پیروی از خدا ب) دوستی با خدا پ) جهاد در راه خدا ت) دوستی با دوستان خدا
- ۰/۵ ۷- اگر کسی روزه ماه رمضان را عمداً نگیرد چه وظیفه‌ای بر عهده اوست :
- الف) قضای آن را به جا آورد و کفاره دهد . ب) برای هر روز دو ماه روزه بگیرد .
- پ) به ۶۰ فقیر طعام دهد . ت) همه موارد
- ۰/۵ ۸- فضیل بن یسار از امام معصوم (ع) در خصوص حجاب کدام بخش از بدن سؤال نمود :
- الف) چهره ب) دست و پا پ) ساعد ت) موی سر

پ) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید :

- ۱ * ۹- دوران تصمیم‌های بزرگ چه دورانی است ؟
- ۱ ۱۰- آراستگی را تعریف کنید .
- ۱ ۱۱- شاهدان و گواهان روز قیامت را نام ببرید .

ت) به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید :

- ۱/۵ ۱۲- آیا در مجازات آخرت که مجازات از نوع سوم است ، ظلم امکان پذیر و قابل تصور است ؟ چرا ؟
- ۲ ۱۳- برای عهد بستن با خدا خوب است چه کارهایی را انجام دهیم ؟
- ۱/۵ * ۱۴- چرا توکل کننده باید اهل معرفت باشد ؟
- ۱ ۱۵- قلب انسان جایگاه چه کسی است ؟ سخن امام صادق (ع) را در این رابطه بنویسید .
- ۱/۵ ۱۶- تأثیر نماز در انسان به چه چیزهایی بستگی دارد ؟
- ۱ ۱۷- عفاف را تعریف کنید .
- ۱/۵ ۱۸- در سوره نور چه توصیه هایی به زنان در مورد پوشش شده است ؟
- ۲ ۱۹- وضعیت پوشش و حجاب در غرب در دوران های اخیر چگونه است ؟
- ۱ ۲۰- انواع خواب هایی را که انسان مشاهده می کند نام ببرید .

هروی به امام رضا (ع) عرض می کند : یابن رسول الله، آیا بهشت و جهنم هم اکنون آفریده شده اند؟
امام فرمود :

نَعَمْ وَ إِنَّ (سُؤَالَ اللَّهِ) (ص) قَدْ دَخَلَ الْجَنَّةَ وَ رَأَى النَّارَ لَمَّا عُرِيَ بِهِ إِلَى السَّمَاءِ

بلی ، هنگامی که رسول خدا به آسمان عروج کرد، وارد بهشت شد و جهنم را دید .

بما (الأنوار) ، ج ۸ ، ص ۱۱۹

۱- عمل خود	۲- تصمیم	۳- تولی - تبری	۴- دینداری
۵- (پ) عمل خود	۶- (پ) جهاد در راه خدا	۷- (ت) همه موارد	۸- (پ) ساعد
<p>۹- دوران نوجوانی و جوانی دوران تصمیم‌های بزرگ است .</p> <p>۱۰- آراستگی به معنای بهتر کردن وضع ظاهری و باطنی و زیبا نمودن این دو است . هر انسانی به طور طبیعی به آراستگی علاقه دارد و می‌کوشد تا هم درون خود را آراسته کند و هم با ظاهری آراسته در جامعه حضور یابد.</p> <p>۱۱- پیامبران و امامان - فرشتگان الهی - اعضای بدن انسان</p> <p>۱۲- خیر ، زیرا آنچه در روز قیامت به عنوان پاداش یا کیفر به انسان داده می‌شود ، عین عمل اوست . لذا در جهان آخرت نه جرم از مجرم جداست و نه پاداش و کیفر ، چیزی جز عمل انسان است و هیچ عدالتی بالاتر از این نمی‌تواند باشد که عمل هر کس به خود برگردانده شود و او خود را در میان اعمال خود بیابد .</p> <p>۱۳- اول : برای عهد بستن بهترین زمان‌ها را انتخاب کنیم مثلاً بعد از نماز ، شب‌های قدر و شب و روز جمعه زمان‌های خوبی برای عهد بستن با خداست . دوم : عهد و پیمان خود را در زمان‌های معینی ، مانند آخر هر هفته ، آخر هر ماه یا شب‌های قدر هر سال تکرار کنیم تا استحکام بیشتری پیدا کند و به فراموشی سپرده نشود .</p> <p>۱۴- چون می‌داند که انسان در راستای راهیابی به نیازها و خواسته‌هایش ، از ابزار و اسباب بهره می‌جوید . زیرا این ابزار و اسباب بنا بر حکمت الهی قرار داده شده است و بی‌توجهی به آن‌ها ، بی‌توجهی به حکمت و علم الهی است .</p> <p>۱۵- قلب انسان جایگاه خداست و جز با خدا آرام و قرار نمی‌یابد . امام صادق (ع) می‌فرماید : « قلب حرم خداست ، در حرم خدا غیر خدا را جا ندهید . »</p> <p>۱۶- تأثیر نماز به تداوم و به میزان دقت و توجه انسان بستگی دارد ؛ چنان‌که اگر کسی درس بخواند موفق می‌شود . طبیعتاً موفقیت هم یکسان نیست و به نحوه و کیفیت درس خواندن بستگی دارد . اگر نمازهای روزانه خود را ترک نکنیم و دقت و توجه خود را در نماز افزایش دهیم ، از آن تأثیر خواهیم پذیرفت .</p> <p>۱۷- عفاف حالتی در انسان است که به وسیله آن خود را در برابر تندروی‌ها و کندروی‌ها کنترل می‌کند ، تا بتواند در مسیر اعتدال و میانه‌روی پیش رود و از آن خارج نشود . یعنی در حد مطلوب و درست به برآورده کردن همه نیازها توجه کند .</p> <p>۱۸- زنان مانند مردان وظیفه دارند از نگاه به نامحرم خودداری کنند و دامان خود را از گناه حفظ نمایند . استفاده از زینت و زیورآلات نباید به گونه‌ای باشد که توجه نامحرمان را به خود جلب کند . زنان باید حجاب خود را به گونه‌ای تنظیم کنند که علاوه بر موی سر ، گریبان و گردن آن‌ها را هم بپوشاند .</p> <p>۱۹- در دوران اخیر ، پایبندی به تعالیم دینی کمتر شد و آن بخش از دستورات و سنت‌های حضرت موسی (ع) و حضرت عیسی (ع) هم که باقی مانده ، مورد غفلت قرار گرفته است و به آن عمل نمی‌شود . بی‌حجابی زنان غرب نه تنها جایگاهی در اندیشه مسیحیت حقیقی ندارد ، بلکه بازگشتی به سنت‌های مشرکانه قبل از حضرت مسیح (ع) محسوب می‌شود .</p> <p>۲۰- برخی خواب‌ها از حوادث و اتفاقات روزانه انسان سرچشمه می‌گیرند . برخی کابوسند و صحنه‌های آشفته و بی‌اساس دارند . برخی خبر از حوادث گذشته یا رویدادهای آینده می‌دهند و یا نشان‌دهنده مکانی هستند که هرگز در بیداری آنجا را ندیده‌ایم و بعدها که به آنجا می‌رویم آنچه را در خواب دیده بودیم ، در خارج مشاهده می‌کنیم .</p>			